

Sygn. akt III AUa 95/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Marcjanna Górską (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2013 r. w Lublinie

sprawy J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o należności z tytułu składek

na skutek apelacji wnioskodawcy J. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 20 listopada 2012 r. sygn. akt IV U 147/11

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu

w S. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 95/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 stycznia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie przepisu art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 17 ust. 1, art. 47 ust. 1, art. 23 ust.1 i art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585) skierowaną do ubezpieczonego J. D., stwierdził, że nieuregulowane zostały w ustawowym terminie płatności, składki na: ubezpieczenia społeczne w postaci różnicy za miesiąc czerwiec 2009 r., ubezpieczenie zdrowotne w postaci różnicy za czerwiec 2006 r. Według stanu na dzień wydania decyzji zadłużenie z powyższego tytułu wynosi ogółem 425,19 zł, w tym na ubezpieczenie społeczne w kwocie łącznej 269,85 zł obejmującej składki w kwocie 233,85 zł, odsetki za zwłokę liczone na dzień 5 stycznia 2011 r. w kwocie

36 zł, koszty upomnień 8,80 zł; na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 220,34 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 191,34 zł, z tytułu odsetek za zwłokę na dzień wydania decyzji w kwocie 29 zł i kosztów upomnień w kwocie 8,80 zł.

Od decyzji tej odwołanie złożył ubezpieczony J. D. domagając się jej anulowania. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony stwierdził, iż zarzuty ZUS co do nieuregulowania składek są bezzasadne i nie poparte żadnymi dowodami. Jego zdaniem, składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne były co miesiąc płacone w wymaganej wysokości. Według odwołującego, na jego koncie figurowała nadpłata na dzień 6 lipca 2009 r. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 529,66 zł, na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 191,34 zł i składki na FGŚP w kwocie 43,39 zł, którą zwrócono 12 lutego 2010 r. oraz ustawowe odsetki od tych kwot do dnia 12 lutego 2010 r.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż w dniu 11 stycznia 2011 roku płatnik składek dokonał wpłaty na FUZ w kwocie 510 zł i na dzień rozliczenia tj. 17 lutego 2011 roku na koncie płatnika brak zadłużenia. W dalszej części uzasadnienia pozwany ZUS twierdził, że ubezpieczony J. D. nie uregulował należnych składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc czerwiec 2009 r. i składki te nie uległy przedawnieniu.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, odwołanie ubezpieczonego nie jest zasadne. Sąd wskazał, że pozwany organ rentowy w pismach procesowych jak i zeznaniach świadka D. W. podał okoliczności związane z rozliczaniem ubezpieczonego z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego, a także zostały podane okoliczności związane z przebiegiem kwoty 848,70 zł, która to kwota na koncie osobistym płatnika została potraktowana początkowo jako nadpłata i jednocześnie była przebiegowana przez III O/ZUS w W. na konto spółki, co skutkowało tym, iż pozwany Oddział ZUS potraktował tę sytuację jako niedopłatę na koncie osobistym płatnika. W ocenie Sądu, dokumenty, które zostały przedłożone przez obydwie strony wskazują, iż na dzień wydania decyzji figurowała na koncie płatnika J. D. niedopłata w kwocie 425,19 zł.

Sąd pierwszej instancji nie podzielił natomiast argumentacji ubezpieczonego J. D., który twierdził, że posiada nadpłaty, podawał on różne kwoty w toku procesu i przedstawiał swoje stanowisko procesowe w sposób chaotyczny mieszając różne wątki dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zdaniem Sądu, w szczególności zeznania świadka D. W. pozwoliły na ustalenie okoliczności, które spowodowały komplikacje w rozliczeniu ubezpieczonego jako płatnika składek z konta osobistego. Sąd przyjął, iż zeznania te poparte załączonymi notami księgowymi dawały podstawę do oceny, iż na dzień wydania zaskarżonej decyzji płatnik składek został prawidłowo rozliczony, zgodnie z regułami określonymi w art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 17 ust. 1, art. 23 ust. 1 i art. 32 cyt. wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z tych względów i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od tego wyroku złożył ubezpieczony J. D.. Jak wynika z jej treści, zaskarżając wyrok w całości apelujący domagał się jego zmiany i uwzględnienia odwołania ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Nadto wniósł o ustanowienie mu pełnomocnika z urzędu. W uzasadnieniu apelacji podniósł, że Sąd pominął jego uwagi i dokumenty świadczące o nieprawidłowościach w rozliczeniu jego konta jako płatnika składek.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest uzasadniona w sposób skutkujący uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, albowiem nie została rozpoznana istota sprawy. Do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi bowiem w sytuacji, gdy sąd zaniecha zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominię merytoryczne zarzuty pozwanego.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2011 roku, II PK 274/10 (LEX nr 829121) oddalenie powództwa nie zawsze oznacza rozpoznanie istoty sprawy. Sprawę może zakończyć tylko orzeczenie, które poprzedza postępowanie dowodowe, w zakresie koniecznym do ustalenia podstawy rozstrzygnięcia.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy przedmiotem sporu była prawidłowość rozliczenia konta wnioskodawcy jako płatnika składek na dzień wydania zaskarżonej decyzji, t.j. na dzień 5 stycznia 2011 roku.

Rzeczą Sądu pierwszej instancji było zatem ustalenie, czy stwierdzone w decyzji zadłużenie wnioskodawcy jako płatnika składek w rzeczywistości występowało, czy też, jak twierdził skarżący, na dzień wydania decyzji nie posiadał żadnego zadłużenia z tytułu składek.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, dokonanie przedmiotowych ustaleń wymagało posiadania wiadomości specjalnych w zakresie rachunkowości, a zatem zachodziła potrzeba przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego księgowego.

Tymczasem, jak wynika z analizy postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w zasadniczej mierze postępowanie to sprowadzało się do wzajemnego ustosunkowywania się stron do prezentowanych stanowisk w składanych kolejno pismach procesowych. W rezultacie Sąd Okręgowy uznając, że odwołanie jest nieuzasadnione, oparł się na stanowisku organu rentowego oraz zeznaniach świadka D. W. - pracownicy pozwanego organu rentowego, zatrudnionej na stanowisku kierownika Wydziału Rozliczeń Kont Płatników Składek, która akceptowała rozliczenia konta J. D. i podpisywała większość pism (zeznania świadka – k. 75v).

Akceptacja stanowiska organu rentowego odnośnie rozliczenia konta wnioskodawcy winna jednak wynikać z samodzielnej analizy obszernej dokumentacji rozliczeniowej załączonej do akt sprawy, przy uwzględnieniu faktu, iż stwierdzona na koncie wnioskodawcy zaległość z tytułu składek wynika z ich niedopłaty w miesiącu czerwcu 2009 roku, a po tej dacie były dokonywane zwroty nadpłaty. Takiej analizy jednak Sąd pierwszej instancji nie przeprowadził, ograniczając się do ogólnego stwierdzenia, że dokumenty które zostały przedłożone przez obydwie strony wskazują, iż na dzień wydania decyzji na koncie płatnika J. D. figurowała niedopłata w kwocie 425,19 zł. Sąd nie wskazał jednak o jakie konkretnie dokumenty chodzi, jak też nie wskazał sposobu rozliczenia.

W rezultacie Sąd Okręgowy nie poczynił samodzielnych ustaleń poddających się kontroli Sądu odwoławczego. Taki stan rzeczy powoduje konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę ponownie Sąd pierwszej instancji dopuści dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości, któremu zleci wypowiedzenie się odnośnie prawidłowości rozliczenia konta wnioskodawcy jako płatnika składek na dzień wydania decyzji. W miarę potrzeby przeprowadzi także inne dowody konieczne dla rozpoznania sprawy.

W tym miejscu wskazać należy, że Sąd Apelacyjny wobec takiego rozstrzygnięcia nie zwracał sprawy Sądowi Okręgowemu w celu rozpoznania zawartego w apelacji wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Wniosek ten Sąd pierwszej instancji rozpozna w pierwszej kolejności po zwrocie sprawy.

Mając powyższe względy na uwadze i z mocy art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.